

FARKLI BRANŞLARDAKİ ÖĞRETMENLERİN SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Gülşah ÜNVER¹

Ersan KARA²

Hikmet KOCAMAN³

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, farklı branşlardaki öğretmenlerin spora ilişkin tutumlarını çeşitli değişkenler (yaş, cinsiyet, mesleki deneyim yılı, branş, beden kitle indexi (BKİ), aile gelir durumu, spor yapma durumları) açısından incelemektir. Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Karaman ilinin Merkez ilçesinde en az bir yıldır Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)'na bağlı olarak görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise rastgele örneklem yöntemiyle seçilen farklı branşlardaki 450 öğretmen oluşturmaktadır. Bu çalışmada ölçme aracı olarak Şentürk (2014) tarafından geliştirilen ve geçerlilik-güvenirliliği yapılan "Spora Yönelik Tutum Ölçeği" ve katılımcılara ait bilgileri içeren "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Veriler SPSS 22,0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Spora yönelik tutum ölçeği ve alt boyutları yönergeye uygun olarak hesaplanmıştır. Kolmogrov-Smirnov ve Shapiro Wilks testi, t testi, Tukey testi kullanılmıştır. Korelasyon analizi yapılmış ve pearson korelasyon katsayısı elde edilmiştir. Spora yönelik tutum ölçeği ve alt boyutlarının güvenirlik düzeyinin belirlenmesi için ise güvenirlik analizi yapılmış ve Cronbach alfa katsayısı 0,818 olarak elde edilmiştir. Çalışmanın sonucunda ölçeğin geneli ve alt boyutlarının cinsiyet, medeni durum, mesleki deneyim yılı ve spor yapma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüş iken; yaş, BKİ, gelir durumu ve branş gruplarına göre anlamlı fark göstermediği görülmüştür. Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde salt spora yönelik tutum çalışmalarının incelenip çeşitli değişkenlere göre karşılaştırmaların yapıldığı çalışmaların sayısının kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu nedenle, salt spora yönelik tutumların toplumun farklı kesimlerinde, farklı meslek elemanlarının ve mesleklerin de kendi içerisinde alan farklılıklarının olduğu popülasyonlarda da belirlenmesinin önem taşıdığı belirtilebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, öğretmen, branş, tutum.

INVESTIGATION OF ATTITUDES TOWARDS SPORTS OF TEACHERS IN DIFFERENT BRANCHES

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the attitudes of the teachers in different branches (sports, age, gender, years of professional experience, body mass index (BMI), family income status, sports situations) in terms of variables. The universe of the study consists of teachers who work under the Ministry of National Education for at least one year in the central district of Karaman province in the academic year of 2017-2018. The research group consisted of 450 teachers in different branches chosen by random sampling method. In this study, "the Attitude Scale towards Sports" was used. The Attitude Scale Towards Sports was developed by Şentürk 2014. Personal Information Form was also used. Data were analyzed by entering SPSS 22.0 program. The attitude scale for sports and the sub-dimensions of the overall scale were calculated according to the directive. The attitude scale scores of the teachers were examined according to various variables [age, gender, year of professional experience, branch, BMI, family income status, sporting situations]. Kolmogrov-Smirnov and Shapiro Wilks test, t test, Tukey test were used. Correlation analysis was performed and pearson correlation coefficient was obtained. In order to determine the confidence level of the attitude towards sports and the reliability of the sub-dimensions, the reliability analysis was performed and the Cronbach's alpha coefficient was obtained as 0,818. As a result of the study, it was seen that the scale and the sub-dimensions differed significantly according to some variables (gender, marital status, year of professional experience, sports-making situation), while it was seen that there was no significant difference according to some variables (age, BMI, income status, branch groups). When reviewing the literature, it is seen that the number of studies in which comparative studies are examined and attitudes towards pure spores are limited. For this reason, it can be stated that it is important to determine the attitudes towards the spore in the populations in which the population of the community, different occupational personnel and professions are also within their own field differences.

Keywords: Sport, Teacher, Branch, Attitude.

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

² Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

³ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

GİRİŞ

Sporun farklı tanımlamalarını yapmak mümkündür. Genel olarak spor; belirli kurallar dahilinde uygulanan, bireylerin çeşitli motorik yeteneklerini, fiziksel özelliklerini, zihinsel, ruhsal ve sosyal yönden tutum ve davranışlarını geliştirmeyi sağlayan ve daha sonra bu gelişen özellikleri müsabaka ortamında sergilemeyi hedefleyen pedagojik, biyolojik ve sosyal disiplinleri ihtiva eden bir uğraştır⁹. Kısaca spor; insanların mücadeleye yönelik azimlerini değerlendirip kullanarak başarıya ulaşma ve kazanma amaçları doğrultusunda düzenli kurallar içerisinde yaptığı bedensel etkinliklerdir²¹.

Günümüzde fiziksel aktivite ve egzersizden uzak, yeterli ve dengeli beslenmenin olmadığı yaşam tarzlarıyla sıkça karşılaşmaktadır. Bunlar da başta obezite olmak üzere pek çok sağlık problemlerini beraberinde getirmektedir. Bunların önüne geçebilmek ve kontrolünü sağlayabilmek adına her yaşa uygun egzersiz ve beden eğitimi faaliyetlerine katılım gereklidir.

Doğada bulunan canlıların çoğunun gayesi yalnızca yaşama dair faaliyetlerin devamlılığını sağlamaktır. Ancak, pek çok canlıdan farklı özellikleriyle ayrılan insan sadece yaşamsal faaliyetlerin devamlılığını sağlamak değil, aynı zamanda yaşam kalitesini arttırmayı da arzular. Kaliteli yaşam, kişilerin farklı olan yaşam standartlarını nicel ve nitel olarak değiştirmek ve/veya arttırmakla sağlanır. Kaliteli yaşam, kişilerde zamana uygun olarak temel gereksinimlere, üretmeye, dinlenmeye ve eğlenmeye göre uyarlanmış sağlıklı olan bir yaşamı tanımlamaktadır. Sağlık davranışı, bireylerin hastalıklardan korunmak ve sağlıklı yaşamak için inandığı ve de uygulamaya geçirdikleri davranışların tümüdür. Davranışlarını tutumlarına dönüştürebilen bireyler, sağlıklı olma durumlarını sürdürmekle beraber kendilerinin sağlık yönünden durumlarının çok iyi bir düzeye de ulaştırabilir²³. Sağlık, kaliteli yaşamın en esas koşulu olarak kabul edilir. Yine fiziksel aktiviteden

yoksun, hareketsizliği fazlaca içeren bir yaşam tarzı, mortalite ve sakatlık açısından da önemli risk faktörüdür. Günümüzde, düzenli olarak yapılan fiziksel aktivitenin pek çok kronik hastalığın önüne geçebileceği gibi bu hastalıkları geciktirebileceğine dair etkileri olduğu bilinmektedir¹⁶.

Düzenli aktivite alışkanlığını çocukluk döneminden itibaren kazanmak, egzersizi yaşamın vazgeçilmez bir unsuru haline getirmek ve en azından her birey için günlük bedensel aktivite miktarında artış sağlamak, bireysel olarak sağlığımızın korunması ve daha sonraki zamanlarda karşılaşılabilecek sağlık problemlerinin önüne geçilerek azaltılması hususunda son derece büyük önem taşır.

Sporun insanların yaşamlarındaki önemi ve yeri günümüzde kabul edilen bir gerçek olduğundan spora katılım, egzersiz ve spor yapmak sağlıklı bir yaşam için zorunlu görülmektedir. Bu nedenle spora yönelik tutumlarımızın geliştirilip bu tutumların davranışlarımızda yer bulması öne çıkar.

Tutum; olaylara, kişilere veya objelere karşı belli biçimde davranma yolunda toplumsal olarak kazanılmış duygu, inanç ve davranış eğilimleridir². Tutum, kişilerin davranışlarını yönlendiren, toplumsal konulara ve olaylara vermiş oldukları tepkilerle anlaşılan bir ön yatkınlıktır¹⁰.

Tutumların ölçülmesinde kullanılan en yaygın yaklaşım ilgili tutuma dair hazırlanan ölçek uygulamalarıdır. Tutum ölçekleri genellikle bireyin bir ya da birçok boyuttaki tutumunun yönünü ve yeğinliğini belirlemeyi sağlayan rapor etme araçlarıdır. Tutum ölçeklerinde, ölçülmesi hedeflenen tutum konusu (bir kavram, bir kurum, bir insan grubu vb.)'na dair ifade dizileri bulunur. Bu ölçekler farklı tekniklere dayalı olarak geliştirilebilir¹⁸.

Kişilerin tutumları ve davranışları birbiriyle bağlantılıdır. Tutum kavramı, kişinin herhangi bir tepkisini veya davranışını yansıtmakta, birçok tepki ve davranışlardan çıkarımı yapılabilmektedir. Tutumun varlığı, davranışlardan anlaşılabilir. Çünkü tutumun davranışları yansıttığı varsayılır. Yani kişinin davranışlarına bakılarak tutumlarına dair

tahmin yürütülebilir⁴. İnsanların hareketsiz yaşam tarzına yönelmiş olduğu günümüzde sporun hayata katılması, spora yönelik tutumların araştırılıp incelenmesini gerekli kılar.

İnsanları sadece zihinsel açıdan değil aynı zamanda fiziksel açıdan da geliştirmek eğitimin temel ilkelerden biri olarak sayılmaktadır. Hem ruhsal açıdan hem de bedensel açıdan sağlıklı olan kişiler toplumun kalkınmasında çok önemli rol oynamaktadırlar¹³. Eğitimin amacı; kişilere ait gizli kapasitelerin ve fonksiyonların ortaya konulmasına yardımcı olmak ve bireyleri zihinsel, fiziksel, duygusal ve toplumsal olarak bir bütün halinde yetiştirmektir¹.

Toplum içerisinde yaratıcı ve üretken bireylerin özelliklerine bakıldığında fiziksel aktivite ve fonksiyonel düzeylerinin yüksek olduğu ve bu bireylerin sağlıklı ve düzenli spor yapma alışkanlıkları olan bireyler olduğu anlaşılmaktadır²². Bu noktadan hareketle; özellikle beden eğitimi dışındaki diğer branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarının belirlenmesi, öğrenciler için rol-model olan öğretmenlerin bu tutum ve davranışlarının öğrencilerin de beden eğitimi ve spora yönelmelerinde önemli bir faktör olabileceği değerlendirilmelidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Tasarımı

Bu araştırmanın modeli “betimleyici, ilişkisel tarama (survey)” modelidir. “Betimsel istatistik, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemleri tanımlar”³. Ayrıca nicel araştırma modeline göre tasarlanmış olup, tarama deseni kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Karaman ilinin Merkez ilçesinde, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında en az bir yıldır MEB’e bağlı ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın grubunu ise rastgele örneklem yöntemiyle

Kendi içerisinde birden fazla branşa ayrılan öğretmenlik mesleğinde, beden eğitimi ve spor öğretmenleri eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yanında, ülkemizde sporun gelişmesi ve toplumda yaygınlaştırılması açısından oldukça önemli bir misyona sahiptir²⁰. Tıpkı beden eğitimi ve spor öğretmenleri gibi bireylerin yaşantısında önemli bir yere sahip olan diğer branş öğretmenlerinin de spora yönelik tutumları sporun yaygınlaşması bakımından oldukça önemlidir. Öğretmenlerin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi; öğretmenlerin sportif etkinliklere katılım durumu, spora bakışı, spor alışkanlıklarına yaklaşım gibi bazı konuların değerlendirilmesi, üretken ve yaratıcı meslek olan öğretmenlerimizin düşüncelerinin öğrencilere ve topluma yansıtılarak sedanter bireylerin sayısının artışının önüne geçilmesine yönelik olarak önem taşır. Bu nedenle literatürde bu konuya yönelik çalışmalar incelendiğinde spor ve spora yönelik tutumun araştırılıp incelenmesi değer görmektedir. Bu çalışmanın amacı da, farklı branşlardaki öğretmenlerin spora ilişkin tutumlarını yaş, cinsiyet, mesleki deneyim yılı, branş, BKİ, aile gelir durumu, spor yapma durumları değişkenleri açısından inceleyerek belirlemektir.

seçilen Türk Dili ve Sosyal Bilimler, Matematik ve Fen Bilimleri ve Mesleki Dersler giren farklı branşlardaki 450 öğretmen oluşturmaktadır. Bunlar arasından demografik bilgilere göre hatalı ve eksik olanlar ise çıkarılmıştır.

Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak öğretmenlerin spora yönelik tutumlarının ölçülmesi için “Spora Yönelik Tutum Ölçeği” (SYTÖ) kullanılmıştır. “Spora Yönelik Tutum Ölçeği” (SYTÖ), Şentürk, (2014) tarafından geliştirilen bir ölçektir. Katılımcılara ait bilgileri içeren “Kişisel Bilgi Formu” da kullanılmıştır. 25 maddeden oluşturulmuş olan Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ)’nin güvenilirlik ve geçerliliği yapılmış olup, bu ölçek maddeleri yanıtlayan kişilerin kendilerine uygun olan

beş adet kutucuğun olduğu seçeneklerden bir seçeneği işaretlediği Likert tipi bir ölçektir. Veri toplama aracı, öğretmenlerin ders saatleri öncesinde, ders aralarında, sonrasında ve öğretmenlerin okul dışında bulundukları alanlarda uygulanmıştır. Öğretmenlere hangi amaçla yapıldığı hakkında bilgi verilmiştir. Veri toplama aracı çalışmaya katılmak isteyenlere dağıtılmıştır.

Güvenirlilik Analizi

Çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğine ilişkin analiz yapılmış ve Cronbach alfa katsayısı elde edilmiştir. Cronbach alfa katsayısının değerlendirilmesinde esas alınan ölçüt değerleri ise şu şekildedir: $0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir; $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir; $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir; $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir. Spora yönelik tutum ölçeği (0,912), spora ilgi duyma (0,827), sporla yaşama (0,787) ve aktif spor yapma (0,749) Cronbach Alfa Katsayıları ortalaması 0,818 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler arasından yanlış ve/veya eksik olarak doldurulanlar araştırmanın dışında bırakılmıştır. Veriler SPSS 22 paket programına istatistiki değerlendirme yapılması amacıyla bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Spora yönelik tutum ölçeği ve genelinin alt boyutları yönergeye uygun olarak hesaplanmıştır. Elde edilen skorların normal dağılıma uygunluk gösterip göstermediği Kolmogrov-Smirnov ve Shapiro-Wilks testi ile incelenmiş olup verilerin normal dağılıma uygun olduğu

görülmüştür. Bu nedenle karşılaştırmalarda parametrik testler kullanılmıştır. Spora yönelik tutum ölçeği ve alt boyutlarının cinsiyet, medeni durum ve spor yapma durumu gibi iki kategorili değişkenlerin grupları arasında anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplarda t testi ile incelenmiştir. Yaş, BKİ, gelir, hizmet yılı gibi ikiden fazla kategori içeren değişkenlerin grupları arasında spora yönelik tutum arasında farklılık olup olmadığının incelenmesine yönelik analiz ise tek yönlü varyans analizi ile yapılmıştır. Tek yönlü varyans analizi sonucunda gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu durumda farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla Tukey testi yapılmıştır. Ölçek geneli ile alt boyutlarının birbirleri ile arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla korelasyon analizi yapılmış ve pearson korelasyon katsayısı elde edilmiştir. Spora yönelik tutum ölçeği ve alt boyutlarının güvenilirlik düzeyinin belirlenmesi için ise güvenilirlik analizi yapılmış ve Cronbach alfa katsayısı elde edilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirlik düzeyinin belirlenmesi için güvenilirlik analizi yapılmış ve Cronbach alfa katsayısı elde edilmiştir. Cronbach alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirilmede esas alınan ölçüt değerleri ise şu şekildedir: $0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir; $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir; $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir; $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir.

Tablo 1. Güvenirlilik Analizi Cronbach Alfa Katsayıları

	Madde sayısı	Cronbach Alfa
Spora Yönelik Tutum Ölçeği	25	0,912
Spora İlgi Duyma	12	0,827
Sporla yaşama	7	0,787
Aktif Spor Yapma	6	0,749

Bu bölümde araştırma örneklemine dâhil edilen farklı branşlardaki öğretmenlerin

demografik bilgilerinin dağılımına yer verilmiştir. Katılımcılara dair demografik

bilgilerin durumu saptanmış ve bunun için de frekans analizi yapılmıştır. Bu analize dair sonuçlar aşağıda verildiği gibidir.

Tablo 2. Farklı Branşlardaki Öğretmenlerin Demografik Bilgilerin Dağılımı

		n	%
Cinsiyet	Erkek	242	60,5
	Kadın	158	39,5
	Total	400	100,0
Yaş	23-30	51	12,9
	31-40	186	47,2
	41-50	125	31,7
	50 üzeri	32	8,1
	Total	394	100,0
Branş	Türk Dili-Sosyal Bilimler	126	39,4
	Matematik Fen Bilimleri	95	29,7
	Mesleki Dersler	99	30,9
	Total	320	100,0
BKİ	18.5 kg/ m ² 'nin altında	9	2,2
	18.5-24.9 kg/ m ² arasında	156	38,7
	25-29.9 kg/ m ² arasında	178	44,2
	30-34.9 kg/ m ² arasında	42	10,4
	40 kg/ m ² 'nin üzerinde	18	4,5
	Total	403	100,0
Medeni Durum	Bekar	54	14,3
	Evli	323	85,7
	Total	377	100,0
Hizmet yılı	1-5 yıl	45	13,2
	6-10 yıl	74	21,8
	11-15 yıl	48	14,1
	16-20 yıl	85	25,0
	20 yıl üzeri	88	25,9
	Total	340	100,0
Gelir	2000-3000 TL	23	5,7
	3000-4000 TL	119	29,7
	4000-5000 TL	104	25,9
	5000 TL üzeri	155	38,7
	Total	401	100,0
Spor yapma durumu	Evet	103	25,2
	Hayır	305	74,8
	Total	408	100,0

Cinsiyete göre dağılım incelendiğinde; katılımcıların %60,5'inin kadın, %39,5'inin ise erkek olduğu görülmektedir. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde ise 23-30 yaş grubu kişilerin oranı %12,9, 31-40 yaş grubu kişilerin oranı %47,2, 41-50 yaş grubu kişilerin oranı %31,7 iken 50 üzeri yaş grubunun oranı %8,1'dir. Branşlara göre dağılım incelendiğinde; katılımcıların %39,4'ü Türk dili- sosyal bilimler, %29,7'si matematik-fen bilimleri, %30,9'u ise mesleki dersler branşındadır. Katılımcıların %2,2'sinin BKİ'si 18.5 kg/

m²'nin altında, %38,7'sinin BKİ'si 18.5-24.9 kg/ m² arasında, %44,2'sinin BKİ'si 25-29.9 kg/ m² arasında, %10,4'ünün BKİ'si 30-34.9 kg/ m² arasındadır. BKİ'si 40 kg/ m²'nin üzerinde olanların oranı ise %4,5'tir. Katılımcıların %14,3'ü bekar, %85,7'si ise evlidir. Hizmet yılına göre dağılım incelendiğinde; 1-5 yıl hizmeti olanların oranı %13,2, 6-10 yıl hizmeti olanların oranı %21,8, 11-15 yıl hizmeti olanların oranı ise %14,1'dir. 16-20 yıl hizmeti olanların oranı %25 iken 20 yıl üzeri süre ile hizmeti olanların oranı

%25,9'dur. Gelir gruplarının dağılımı incelendiğinde; 2000-300 TL geliri olanların oranı %5,7, 3000-4000 TL geliri olanların oranı %29,7, 4000-5000 TL geliri olanların oranı ise %25,9, 5000 TL üzeri

gelire sahip olanların oranı ise %38,7'dir. Katılımcıların %25,2'si spor yaptığını belirtirken, %74,8'i ise yapmadığını belirtmiştir.

Spora Yönelik Tutum Ölçeğinin Demografik Bilgilere Göre Değişimi

Spora yönelik tutum ölçeği geneli ile alt boyutlarının demografik bilgilere göre

anlamli farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplarda t testi ve tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir.

Tablo 3. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Değişimi

	Cinsiyet	n	Ort.±SS	t	p
Spora Yönelik Tutum	Erkek	242	76,39±8,30	2,900	0,004*
	Kadın	158	74,01±7,61		
Spora İlgili Duyma	Erkek	242	34,05±4,17	3,478	0,001*
	Kadın	158	32,67±3,38		
Sporla Yaşama	Erkek	242	24,40±4,15	2,291	0,022*
	Kadın	158	23,49±3,48		
Aktif Spor Yapma	Erkek	242	17,94±3,73	0,238	0,812
	Kadın	158	17,85±3,65		

*p<0,05 Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Spora yönelik tutum ölçeği geneli ve alt boyutlarının cinsiyete göre değişimi incelendiğinde; ölçeğin geneli ile spora ilgi duyma ve sporla yaşama alt boyutlarının cinsiyete göre anlamli farklılık gösterdiği görülürken (p<0,05), aktif spor yapma alt

boyutunun cinsiyete göre anlamli farklılık göstermediği görülmüştür. Erkeklerin spora yönelik genel tutumu ile spora ilgi duyma ve sporla yaşama düzeyleri kadınlardan anlamli derecede daha yüksektir.

Tablo 4. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının Yaş Gruplarına Göre Değişimi

		n	Ort.±SS	f	p
Spora Yönelik Tutum	23-30	51	74,53±8,13	1,380	0,248
	31-40	186	74,96±7,57		
	41-50	125	76,07±8,51		
	50 üzeri	32	77,47±8,36		
	Total	394	75,46±8,03		
Spora İlgili Duyma	23-30	51	32,90±3,16	1,270	0,284
	31-40	186	33,33±3,36		
	41-50	125	33,99±4,96		
	50 üzeri	32	33,84±2,89		
	Total	394	33,53±3,89		
Sporla Yaşama	23-30	51	23,96±3,66	0,537	0,657
	31-40	186	24,17±3,86		
	41-50	125	23,81±4,04		
	50 üzeri	32	24,72±4,05		
	Total	394	24,07±3,90		
Aktif Spor Yapma	23-30	51	17,67±4,05	2,139	0,095
	31-40	186	17,46±3,53		
	41-50	125	18,27±3,76		
	50 üzeri	32	18,91±3,77		
	Total	394	17,86±3,71		

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Spora yönelik tutum ölçeği geneli ve alt boyutlarının yaş gruplarına göre değişimi incelendiğinde; ölçeğin geneli ve alt boyutlarının hiç birisinin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği

görülmüştür. Diğer bir ifade ile farklı yaş gruplarının spora yönelik tutumu genel düzeyi ve alt boyutları düzeyi aynı seviyededir denilebilir.

Tablo 5. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının BKİ Gruplarına Göre Değişimi

		n	Ort.±SS	f	p
Spora Yönelik Tutum	18.5 kg/ m ² nin altında	9	74,2±9,4	0,347	0,846
	18.5-24.9 kg/ m ² arasında	156	75,3±8,6		
	25-29.9 kg/ m ² arasında	178	75,8±8,1		
	30-34.9 kg/ m ² arasında	42	74,7±7,1		
	40 kg/ m ² nin üzerinde	18	76,8±8,6		
	Total	403	75,5±8,2		
Spora İlgili Duyma	18.5 kg/ m ² nin altında	9	33,9±4,9	0,138	0,968
	18.5-24.9 kg/ m ² arasında	156	33,4±4,6		
	25-29.9 kg/ m ² arasında	178	33,5±3,3		
	30-34.9 kg/ m ² arasında	42	33,8±3,2		
	40 kg/ m ² nin üzerinde	18	34,0±3,5		
	Total	403	33,6±3,9		
Sporla Yaşama	18.5 kg/ m ² nin altında	9	22,7±5,6	1,583	0,178
	18.5-24.9 kg/ m ² arasında	156	24,1±3,9		
	25-29.9 kg/ m ² arasında	178	24,3±4,1		
	30-34.9 kg/ m ² arasında	42	22,8±3,7		
	40 kg/ m ² nin üzerinde	18	24,7±3,8		
	Total	403	24,1±4,0		
Aktif Spor Yapma	18.5 kg/ m ² nin altında	9	17,7±4,4	0,137	0,969
	18.5-24.9 kg/ m ² arasında	156	17,8±3,7		
	25-29.9 kg/ m ² arasında	178	18,0±3,7		
	30-34.9 kg/ m ² arasında	42	18,1±3,9		
	40 kg/ m ² nin üzerinde	18	18,1±4,2		
	Total	403	17,9±3,8		

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Spora yönelik tutum ölçeği geneli ve alt boyutlarının BKİ gruplarına göre değişimi incelendiğinde; ölçeğin geneli ve alt boyutlarının hiç birisinin BKİ gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği

görülmüştür. Diğer bir ifade ile farklı BKİ gruplarının spora yönelik tutumu genel düzeyi ve alt boyutları düzeyi aynı seviyededir denilebilir.

Tablo 6. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının Medeni Duruma Göre Değişimi

		n	Ort.±SS	t	p
Spora Yönelik Tutum	Bekâr	54	75,3±6,8	-0,125	0,901
	Evli	323	75,4±8,4		
Spora İlgi Duyma	Bekâr	54	34,5±3,0	-1,927	0,045*
	Evli	323	32,6±4,0		
Sporla Yaşama	Bekâr	54	24,4±3,3	0,554	0,580
	Evli	323	24,1±4,0		
Aktif Spor Yapma	Bekâr	54	18,4±3,4	1,143	0,254
	Evli	323	17,7±3,7		

*p<0,05 Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Spora yönelik tutum ölçeği geneli ve alt boyutlarının medeni duruma göre değişimi incelendiğinde; ölçeğin alt boyutlarından spora ilgi duyma alt boyutunun medeni duruma göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği (p<0,05), ölçeğin geneli ile diğer

alt boyutların ise medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür (p>0,05). Bekârların spora ilgi duyma düzeyi evlilerden anlamlı derecede daha yüksektir.

Tablo 7. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının Mesleki Deneyime Göre Değişimi

		n	Ort.±SS	f	p
Spora Yönelik Tutum	1-5 yıl	45	76,7±7,8	2,375	0,052
	6-10 yıl	74	73,4±8,1		
	11-15 yıl	48	74,4±8,2		
	16-20 yıl	85	76,5±8,3		
	20 yıl üzeri	88	76,5±8,2		
	Total	340	75,5±8,2		
Spora İlgi Duyma	1-5 yıl	45	33,3±3,1	1,846	0,120
	6-10 yıl	74	32,5±3,2		
	11-15 yıl	48	33,5±2,8		
	16-20 yıl	85	34,1±5,3		
	20 yıl üzeri	88	33,6±3,3		
	Total	340	33,4±3,8		
Sporla Yaşama	1-5 yıl	45	24,5±3,4	0,892	0,469
	6-10 yıl	74	24,2±4,2		
	11-15 yıl	48	23,3±4,4		
	16-20 yıl	85	24,6±3,5		
	20 yıl üzeri	88	24,4±4,3		
	Total	340	24,2±4,0		
Aktif Spor Yapma	1-5 yıl	45	18,9±4,0	3,465	0,009*
	6-10 yıl	74	16,7±3,2		
	11-15 yıl	48	17,6±3,7		
	16-20 yıl	85	17,9±3,8		
	20 yıl üzeri	88	18,5±3,7		
	Total	340	17,9±3,7		

*p<0,05 Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Spora yönelik tutum ölçeği geneli ve alt boyutlarının mesleki deneyime göre değişimi incelendiğinde; aktif spor yapma alt boyutunun mesleki deneyime göre anlamlı farklılık gösterdiği görülürken

(p<0,05), ölçeğin geneli ile diğer alt boyutlarının mesleki deneyime göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür (p>0,05). Anlamlı farklılık gösteren aktif spor yapma alt boyutu için farklılığın hangi

gruptan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan Tukey testi sonuçlarına göre; 1-5 yıl ve 20 yıl üzeri mesleki deneyime sahip kişilerin aktif spor yapma

düzeyi 6-10 yıl mesleki deneyime sahip kişilerden anlamlı derecede daha yüksektir. Diğer gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 8. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının Gelir Gruplarına Göre Değişimi

		n	Ort.±SS	f	p
Spora Yönelik Tutum	2000-3000 TL	23	74,6±7,4	0,947	0,418
	3000-4000 TL	119	75,3±7,6		
	4000-5000 TL	104	76,5±9,9		
	5000 TL üzeri	155	74,9±7,5		
	Total	401	75,4±8,2		
Spora İlgili Duyuma	2000-3000 TL	23	32,6±3,4	2,309	0,076
	3000-4000 TL	119	33,2±3,1		
	4000-5000 TL	104	34,3±5,2		
	5000 TL üzeri	155	33,3±3,2		
	Total	401	33,5±3,9		
Sporla Yaşama	2000-3000 TL	23	23,8±3,4	0,132	0,941
	3000-4000 TL	119	23,8±4,1		
	4000-5000 TL	104	24,1±4,4		
	5000 TL üzeri	155	24,1±3,8		
	Total	401	24,0±4,0		
Aktif Spor Yapma	2000-3000 TL	23	18,2±3,1	1,142	0,332
	3000-4000 TL	119	18,3±3,7		
	4000-5000 TL	104	18,1±4,1		
	5000 TL üzeri	155	17,5±3,7		
	Total	401	17,9±3,8		

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Spора yönelik tutum ölçeği geneli ve alt boyutlarının gelir gruplarına göre değişimi incelendiğinde; ölçeğin geneli ve alt boyutlarının hiç birisinin gelir gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği

görülmüştür. Diğer bir ifade ile farklı gelir gruplarının spora yönelik tutumu genel düzeyi ve alt boyutları düzeyi aynı seviyededir denilebilir.

Tablo 9. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının Spor Yapma Durumlarına Göre Değişimi

		n	Ort.±SS	t	p
Spora Yönelik Tutum	Evet	103	81,4±7,9	9,512	0,000*
	Hayır	305	73,4±7,3		
Spora İlgili Duyuma	Evet	103	34,4±4,9	2,722	0,007*
	Hayır	305	33,2±3,4		
Sporla Yaşama	Evet	103	26,6±3,4	8,013	0,000*
	Hayır	305	23,1±3,8		
Aktif Spor Yapma	Evet	103	20,5±3,5	8,822	0,000*
	Hayır	305	17,0±3,4		

*p<0,05 Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Spора yönelik tutum ölçeği geneli ve alt boyutlarının spor yapma durumlarına göre değişimi incelendiğinde; ölçeğin geneli ile tüm alt boyutların spor yapma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (p<0,05). Aktif olarak spor

yapanların spora yönelik tutum ölçeği geneli ile spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri spor yapmayanlardan anlamlı derecede daha yüksektir.

Tablo 10. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının Branş Gruplarına Göre Değişimi

		n	Ort.±SS	f	p
Spora Yönelik Tutum	Türk Dili-Sosyal Bilimler	126	74,46±8,13	1,380	0,325
	Matematik Fen Bilimleri	95	75,16±7,57		
	Mesleki Dersler	99	75,90±8,51		
	Total	320	75,11±8,03		
Spora İlgi Duyma	Türk Dili-Sosyal Bilimler	126	32,76±3,16	1,270	0,363
	Matematik Fen Bilimleri	95	33,31±3,36		
	Mesleki Dersler	99	33,45±4,96		
	Total	320	33,14±3,89		
Sporla Yaşama	Türk Dili-Sosyal Bilimler	126	24,01±3,66	0,537	0,425
	Matematik Fen Bilimleri	95	24,20±3,86		
	Mesleki Dersler	99	23,99±4,04		
	Total	320	24,06±3,90		
Aktif Spor Yapma	Türk Dili-Sosyal Bilimler	126	17,67±4,05	2,139	0,089
	Matematik Fen Bilimleri	95	17,46±3,53		
	Mesleki Dersler	99	18,27±3,76		
	Total	320	17,86±3,71		

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Spora yönelik tutum ölçeği geneli ve alt boyutlarının branş gruplarına göre değişimi incelendiğinde; ölçeğin geneli ve alt boyutlarının hiç birisinin branş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Diğer bir ifade ile farklı branşlarda olan öğretmenlerin

spora yönelik tutumu genel düzeyi ve alt boyutları düzeyi aynı seviyededir denilebilir. Çalışmada spora yönelik tutum ölçeği geneli ile alt boyutlarının birbirleri ile ilişkilerinin belirlenmesi amacıyla korelasyon analizi yapılmış ve pearson korelasyon katsayısı da elde edilmiştir.

Tablo 11. Spora Yönelik Tutum Ölçeği Geneli ve Alt Boyutlarının Birbirleri İle İlişkileri

		Spora Yönelik Tutum	Spora İlgi Duyma	Sporla Yaşama	Aktif Spor Yapma
Spora Yönelik Tutum	r	1	,588**	,737**	,769**
	p		,000	,000	,000
Spora İlgi Duyma	r	,588**	1	,061	,173**
	p	,000		,200	,000
Sporla Yaşama	r	,737**	,061	1	,462**
	p	,000	,200		,000
Aktif Spor Yapma	r	,769**	,173**	,462**	1
	p	,000	,000	,000	

Buna göre spora yönelik tutum ölçeği genelinin spora ilgi duyma ile %58,8 düzeyinde pozitif yönlü, sporla yaşama ile %73,7 düzeyinde pozitif yönlü, aktif spor yapma ile %76,9 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı ilişkisi bulunmaktadır. Spora ilgi duyma boyutunun aktif spor yapma ile

%17,3 düzeyinde pozitif yönlü bir ilişkisi varken, sporla yaşam ile arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. Sporla yaşama alt boyutu ile aktif spor yapma arasında ise %46,2 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır.

TARTIŞMA

Farklı branşlardaki öğretmenlerin spora ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelendiği çalışma, öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Cinsiyete göre değişim incelendiğinde; erkeklerin spora yönelik genel tutumu ile spora ilgi duyma ve sporla yaşama düzeyleri kadınlardan anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Yani spora yönelik tutum noktasında kadın ve erkek öğretmenler arasında farklılık görülmüştür. Bu durumun nedeni; kadınların sorumluluklarının daha fazla olmasından ötürü spora katılımlarının daha az olabileceği ile açıklanabilir. Bu konuda Türkmen ve ark. (2016) çalışmalarında erkek ve kadın üniversite öğrencileri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiş olması çalışmanın sonucuya örtüşmektedir. Yine Hindistan'da Singh ve Devi (2013) tarafından üniversite öğrencilerine yapılan çalışmada da oyun ve spora karşı erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha olumlu bir tutum sergilediklerinin tespit edilmesi çalışmanın sonucu ile örtüşmektedir. Öte yandan, Koçak ve ark. (2015) ve Gürbüz ve Özkan 2012'in tarafından üniversite öğrencilerinin tutumları üzerine yapılan çalışmalarında kadın ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel açıdan herhangi bir farklılık tespit edilmemiş olması bu çalışmanın sonucuya örtüşmemektedir^{19, 15, 12, 8}. Yaşa göre değişim incelendiğinde; ölçeğin geneli ve alt boyutlarının hiç birisinin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Farklı yaş gruplarının spora yönelik tutumu genel düzeyi ve alt boyutları düzeyinin aynı seviyede olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum tespiti; günümüzde spora katılımın her yaş için istenilen ve beklenen düzeyde olmadığı dolayısıyla da spora yönelik tutumun değişmemesiyle izah edilebilir. Türkmen ve ark. 2016; Göksel ve Caz, 2016; Göksel ve ark. 2017; Tatar ve Kuru, 2009'daki çalışmalarında da yaş grubu farklı olan katılımcılar arasında farklılık bulunmamış olması mevcut çalışmanın sonucunu desteklemektedir^{19, 5, 6, 17}.

Medeni duruma göre olan değişim incelendiğinde; bekârların spora ilgi duyma düzeyinin evlilerden anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum; bekârların kendilerine daha fazla zaman ayırabildikleri, bu zaman içerisinde de spora olan katılımlarının daha fazla olabildiği ve spora dair tutumlarındaki algıların olumlu yönde oluşmuş olabileceğinden kaynaklanabilir. BKİ gruplarına göre değişimi incelendiğinde; ölçeğin geneli ve alt boyutlarının hiç birisinin BKİ gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Güllü ve ark. (2016) ortaokul öğrencilerine yönelik olarak yaptıkları çalışmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile BKİ arasında anlamlı farklılığın olmadığını bulmuşlardır⁷. Bu sonuç mevcut çalışmanın sonucunu desteklemektedir. Farklı BKİ gruplarının spora yönelik tutumunun genel düzeyi ve alt boyutları düzeyi olarak aynı seviyede olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun sonucu da BKİ sınıflandırılmasına göre obezite grubu ve sınırında olanların spora olan ilgisinin azlığı, zayıf olanların ise sağlıklı beslenmeyle kilo kontrolünü sağlamış olabileceği nedeniyle ilişkilendirilebilir. Mesleki deneyim yılına göre değişim incelendiğinde; aktif spor yapma alt boyutunun mesleki deneyime göre anlamlı farklılık gösterdiği görülürken, ölçeğin geneli ile diğer alt boyutlarının mesleki deneyime göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. 1-5 yıl ve 20 yıl üzeri mesleki deneyime sahip kişilerin aktif spor yapma düzeyi 6-10 yıl mesleki deneyime sahip kişilerden anlamlı derecede daha yüksektir. Diğer gruplar arasında ise anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Mesleki deneyim yılı orta seviyede olan öğretmenlerin orta yaş aralığındaki kişiler olması, bu yaş aralığındaki bireylerin günlük yaşamdaki sorumluluklarının daha fazla olabileceği nedeninden ötürü; bu durumun spora katılımı aksatmış olabileceği ve spordan uzak kalmayla spora olan tutumun bu yaş aralığında daha az olabileceği ile açıklanabilir. Gelir gruplarına göre değişim

incelendiğinde; ölçeğin geneli ve alt boyutlarının hiç birisinin gelir gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Farklı gelir gruplarının spora yönelik tutumunun genel düzeyi ve alt boyutları düzeyi ile aynı seviyede olduğu şekliyle yorumlanmaktadır. Bu durumun nedeni; öğretmenlerin profesyonel anlamda bazı spor branşlarına katılım için gerekli olan ortam ve spor malzemesine erişim adına belirgin isteklerinin olmayabileceği buna istinaden de spora çok fazla ekonomi ayırma düşüncelerinin var olmamasıyla ilişkilendirilebilir. Singh ve Devi (2013) 'nin çalışmasında da spora yönelik tutum üzerinde öğrencilerin ekonomik durumunun etkisinin olmadığı saptanmıştır. Yine Salehnia ve ark. (2011) tarafından İran'da yapılan aktif ve inaktif 368 üniversite öğrencisinin katılımıyla gerçekleşen, spora yönelik tutumunun karşılaştırıldığı çalışmada, spora yönelik tutumun aylık gelire göre değişmediği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar mevcut çalışmayla örtüşmektedir ^{15, 14}. Spor yapma durumlarına göre değişim incelendiğinde; aktif olarak spor yapanların spora yönelik tutum ölçeği geneli ile spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri spor yapmayanlardan anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Bu durumun nedeninin; aktif olarak spora katılan bireylerde sporun vücuda olan etkilerine dair farkındalığın daha yüksek düzeyde oluşmuş olması ve bu farkındalığın da tutumu geliştirmesinden ötürü olduğu düşünülebilir. Singh ve Devi (2013) tarafından yapılan çalışmada da spor yapan öğrencilerin spora yönelik tutumlarının, spor yapmayan öğrencilere göre daha yüksek olması mevcut çalışmanın sonuçlarını desteklemektedir. Kangalgil ve ark. (2006) tarafından üniversite öğrencilerine yapılan çalışmada da spora yönelik tutumların, sporcu lisansına sahip olan öğrencilerin sporcu lisansına sahip olmayanlardan daha yüksek olduğunun saptanmış olması da yine mevcut çalışmayla sonuçları örtüşen çalışmalar arasında yer alır ^{15, 11}.

Branşlara göre değişim incelendiğinde; ölçeğin geneli ve alt boyutlarının hiç birisinin branş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Bu durumun nedeni; genel olarak üç kategoride incelenen branşlardaki öğretmenlerin spora katılımlarının ve düşüncelerinin benzer olduğu ve bu benzerliğin tutum da da farklılık oluşturmaması olarak belirtilebilir. Bu sonucun benzerliği de Türkmen ve ark. (2016)'ın spor tutumuna dair Bartın Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi öğrencilerine yaptıkları çalışmasındaki öğrencilerin mezun oldukları lise durumu ile spora yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuyla yorumlanabilir. Öğretmenlerin farklı branşları genel olarak Türk dili- sosyal bilimler, matematik-fen bilimleri, mesleki dersler olarak düşünüldüğünde ve mezun olunan lisenin de ağırlıklı ders katolog durumu düşünüldüğünde branş ile mezun olunan lise anlamında bağlantı kurularak çalışmanın sonucuyla ilişkilendirilebilir ¹⁹.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak; spora yönelik tutumun, cinsiyet, medeni durum, mesleki deneyim yılı ve spor yapma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği, yaş, BKİ, gelir durumu ve branş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu konuyla ilgili olarak bundan sonraki çalışmalar, farklı il ve ilçelerdeki öğretmenlere, farklı meslek gruplarına ve statülere sahip bireylere, örneklem grubunun sayısı artırılarak ve karma yöntem çalışmalarla desteklenerek gerçekleştirilebilir. Yapılacak olan bu çalışmalar, toplumun her kesiminde spora karşı bir farkındalık oluşturulmasına, bireylerin spor etkinliklerine katılımlarını sağlayacak ve/veya arttıracak politikalar üretilmesine, spor alanlarının sayısında artışa, spora karşı olumlu yönde bir bakış açısının oluşmasına ve daha sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Aracı. H., Okullarda Beden Eğitimi, Bağırhan Yayınevi, Ankara, 1999.
- Bayhan. P., "İlköğretim Okulları Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Mesleğine Yönelik Tutumları ile İş Doyumları Arasındaki İlişki", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009.
- Büyüköztürk. Ş., Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2010.
- Çetin. Ş., "Anadolu Öğretmen Lisesi ve Düz (Genel) Lise Çıkışlı Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması", (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2003.
- Göksel, A.G., Caz, Ç., "Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi", Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi.1(1): 1-10, 2016.
- Göksel, A.G., Çağdaş, C., Yazıcı Ö.F., İkizler H.C., "Farklı Bölümlerdeki Öğrencilerin Spora Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması: Marmara Üniversitesi Örneği". Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi.8(2):123-34, 2017.
- Güllü, M., Cengiz, Ş. Ş., Öztaşonar, Y., Kaplan, B., "Ortaokul Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Şanlıurfa İli Örneği)", Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi.1(2):49-61, 2016.
- Gürbüz, A., Özkan, H., "İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla İl Örneği)", Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi.3(2): 78-89, 2012.
- İnal. A. N., Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş, Desen Ofset Matbaacılık, Konya, 2000.
- İnceoğlu. M., Tutum Algı İletişim, I. Baskı, Verso Yayıncılık, Ankara, 2004.
- Kangalgil, M., Hünük, D., Demirhan, G., "İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması", Spor Bilimleri Dergisi.17(2):48-57, 2006.
- Koçak, F., Tuncel, S., Tuncel, F., "Spor Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Sporda Sürdürülebilirliğe İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi", Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dergisi. 13(1):29-39, 2015.
- Petray, C.K., "Organizing Physical Assessment (Grades K-2): Strategies For The Elementary Physical Education Specialist", JOPERD.60(6):57-60, 1989.
- Salehnia, B., Mizany, M., Sajadi, S.N., Rahimizadeh, M., "A Comparison Between Attitudes of Active and Inactive Students Toward Sport And Physical Activities", Procedia-Social and Behavioral Sciences.31:61-65, 2012.
- Singh, R.K.C., Devi, K.S., "Attitude of higher secondary level student towards games and sports. International Journal of Physical Education", Fitness and Sports.2(4): 80-85, 2013.
- Speck, B.J., "From Exercise To Physical Activity", Holistic Nursing Practice.16 (5):24-31, 2002.
- Tatar, N., Kuru M., "Açıklamalı Yöntemlere Karşı Araştırmaya Dayalı Öğrenme Yaklaşımı: İlköğretim Öğrencilerinin Fen Bilgisi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkileri", Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.25(25):153-165, 2009.
- Tezbaşaran A.A., Likert Tipi Ölçek Hazırlama Kılavuzu, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara, 1996.
- Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol S., Gökdağ M., "İslami İlimler Fakültesi Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği)", International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES).2(1): 48-59, 2016.
- Üzüm, H., Yalçın, H. B., Biçer, B., Yüktaşır, B., ve Yıldırım, Y., "Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleklerine Karşı Tutumları". Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.20(1-4):1-10, 2015
- Varol, R., Varol, S., Türkmen, M., "Bartın üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi", Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD).3(2):316-29, 2017.
- Yorulmaz. H., "Trakya Üniversitesi Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunda Okuyan Öğrencilerin Bazı Fiziksel ve Biyomotorik Özelliklerinin Karşılaştırılması", Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2005.
- Zaybak, A., Fadiloğlu, Ç., "Üniversite Öğrencilerinin Sağlığı Geliştirme Davranışı ve Bu Davranışı Etkileyen Etmenlerin Belirlenmesi", Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi.20(1):77-95, 2004.